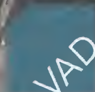

Drugs en de wet. De meest gestelde vragen

de druglijn

V.U.: Frieda Matthys, Vereniging voor Alcohol- en andere Drugproblemen vzw,
VAD, Vanderlindenstraat 15, 1030 Brussel - oktober 2012 (herziene herdruk) -
D/2012/6030/ D/18
De DrugLijn is een initiatief van VAD - VAD wordt gefinancierd door de Vlaamse
overheid. De DrugLijn financieel steunen kan op rekeningnummer 433-1078042-09.
Vanaf € 40 ontvang je een fiscaal attest.
concept Today - druk www.epo.be - afbeeldingen www.shutterstock.com

Wanneer we het willen hebben over drugs en de wet, moeten we eerst en vooral weten dat er een onderscheid bestaat tussen legale en illegale drugs.

Niet alle drugs zijn immers verboden in België: alcohol, tabak en geneesmiddelen zijn legaal, maar er bestaan een aantal wetten die beperkingen opleggen. Bijvoorbeeld wat de productie, handel of reclame betreft. Andere drugs (zoals cannabis, speed, LSD, xtc, cocaïne, heroïne, ...) zijn door de wet verboden en daardoor illegaal. Sinds de wijziging van de drugwet in 2003 heeft cannabis wel een speciale plaats binnen de illegale drugs.

In deze folder hebben we het enkel over illegale drugs.

Het is onmogelijk om de hele drugwet en al haar bepalingen in deze folder uit te leggen. We kozen bewust voor een algemene kennismaking met de huidige drugwet. In onderstaande tekst trachten we de Belgische wetgeving zo goed mogelijk samen te vatten en uit te leggen. VAD/De DrugLijn is echter niet verantwoordelijk voor eventuele misinterpretaties.

Het is onmogelijk om in deze brochure alle details van de drugwet uit de doeken te doen. Bovendien mag je je niet blindstaren op de letter van de wet. De toepassing ervan hangt voor een groot stuk af van de concrete situatie.
Goed geïnformeerd zijn is op zo'n moment erg belangrijk!

Kijk voor de meest actuele info op www.druglijn.be of stel je vraag via mail, chat, Skype of telefoon.

Waar de lezer met 'je' en 'jij' wordt aangesproken, gebeurt dat enkel met de bedoeling de tekst leesbaar te houden.

Wat gebeurt er als je met drugs betrapt wordt?

Als je met drugs betrapt wordt, moet de politie altijd een **proces-verbaal** (PV) opstellen. Op enkele uitzonderingen na (zie pagina 8-9). Het PV beschrijft wat er werd vastgesteld. Tegelijk zal de politie je vragen een verklaring af te leggen.
Men zal je meestal ook fouilleren en eventueel een **huiszoeking** met toestemming uitvoeren. Meer uitleg daarover vind je verderop (zie pagina 15).
Eventueel gevonden drugs worden steevast in beslag genomen - enkel voor cannabis is dit niet altijd het geval. Het PV wordt nadien doorgestuurd naar het parket. Normaal word je direct terug vrijgelaten, maar wanneer het gaat om zware feiten verwittigt de politie onmiddellijk het **parket**.

Het parket beslist om:

- je toch vrij te laten en eventueel aan de politie bijkomende onderzoeksopdrachten te geven: de substituut laat bijvoorbeeld beslag leggen op de auto waarmee de drugs vervoerd werden of op geld dat werd verdiend met drughandel.
- je 'ter beschikking te stellen'. In dat geval moet de onderzoeksrechter, binnen 24 uur na je aanhouding door de politie beslissen of je aangehouden blijft[1]. Zoniet kom je na die 24 uur terug vrij.

Nadat de politie en het parket het onderzoek hebben afgerond, wordt beslist of je al dan niet vervolgd wordt.

Wat zegt de wet over illegale drugs?

De wet op de verdovende middelen dateert van 24 februari 1921. In 2003 werd ze gewijzigd. Sindsdien maakt ze een onderscheid tussen cannabis en andere illegale drugs (cocaïne, heroïne,xtc, speed, ...). Toch is en blijft cannabis een illegale drug. Aan cannabisbezit en/of –gebruik kan altijd een straf vasthangen.
Aan de wet is een Koninklijk Besluit (KB) en een Ministeriële Richtlijn gekoppeld. Het KB bepaalt de soorten inbreuken op de wet. De Ministeriële Richtlijn beschrijft hoe het bezit en de verkoop van illegale drugs vervolgd wordt.
Let wel: strafrechtspraak houdt altijd rekening met elk individueel geval. Een parketmagistraat kan dus afwijken van de Ministeriële Richtlijn, indien daar een gegronde reden voor is.

Toen de wet in 2003 wijzigde, ontstond veel discussie over een aantal begrippen in de wettekst. Met name over de bepaling 'gebruikshoeveelheid van cannabis' en de vage omschrijving van de begrippen 'problematisch gebruik' en 'maatschappelijke overlast'. Een Gemeeschappelijk Richtlijn uit 2005 zorgde voor verduidelijking.

[1] Wanneer je aangehouden blijft, word je in 'voorlopige hechtenis' genomen. Die voorlopige hechtenis kan door de onderzoeksrechter, de raadkamer of de kamer van inbeschuldigingstelling opgeschort worden onder bepaalde voorwaarden, bijvoorbeeld het volgen van een begeleiding voor je drugprobleem. Dit systeem heet 'vrijheid onder voorwaarden' (VOV). Je wordt in eerste instantie vrijgelaten voor drie maanden, die termijn kan telkens met drie maanden verlengd worden. Meestal wordt een justitieassistent aangeduid om erop toe te zien of je de voorwaarden naleeft. Doe je dat niet, dan kan je onmiddellijk terug aangehouden worden. Meestal is VOV een goede aanloop naar een probatiemaatregel (die opgelegd wordt door de rechtbank) (zie pagina 10-11).

Minderjarigen die illegale drugs bezitten en/of gebruiken

De wet van 2003 is niet van toepassing op minderjarigen (jonger dan achttien jaar): bezit en gebruik van zowel cannabis als van andere illegale drugs blijft in alle omstandigheden verboden. Wordt een minderjarige betrapt met drugs, dan maakt de politie een PV op en bezorgt dit aan het parket. Ook de ouders worden verwittigd.

Het parket beslist wat er met het dossier gebeurt. Er zijn verschillende mogelijkheden:

- **Waarschuwingsoproeping**
  Als de feiten niet ernstig genoeg zijn om de jongere voor de jeugdrechter te brengen en men toch een duidelijk signaal wil geven dat de feiten niet gedoogd worden, kan het parket de jongere een waarschuwingsbrief sturen of worden de jongere en zijn ouders opgeroepen.
- **Bemiddelingsvoorstel**
  Dit is een overleg tussen de minderjarige, zijn ouders en het slachtoffer, met een neutrale bemiddelaar erbij. Het herstel kan symbolisch zijn of in natura. Omdat er een slachtoffer moet zijn, komt dit niet zo vaak voor bij drugsbezit.
- **Seponering** (het dossier klasseren zonder gevolg):
  - o Met waarschuwingsbrief;
  - o Met doorverwijzing naar vrijwillige hulpverlening;
  - o Zonder meer.

De minderjarige is niet verplicht om in te gaan op de voorstellen van het parket en kan ervoor kiezen om zijn zaak door een rechter te laten beoordelen.

Als het parket zelf wil dat de jongere vervolgd wordt, dan moet het dossier voldoende aanwijzingen van schuld bevatten.

In een eerste fase kan de jeugdrechter gevraagd worden om een voorlopige maatregel van behoeding, bewaring en onderzoek te nemen.

Volgende voorlopige maatregelen kunnen worden genomen:

- **Maatschappelijk onderzoek** naar de persoonlijkheid van de jongere, eventueel in combinatie met maximum dertig uren gemeenschapsdienst;
- **Bemiddelingsvoorstel**; (zie hoger)
- **Voorlopige maatregelen**:
  - o Behoud van de minderjarige in zijn leefomgeving met toezicht van de sociale dienst of onder voorwaarden;
  - o Plaatsing in pleeggezin, private voorziening, open of gesloten gemeenschapsinstelling, federaal detentiecentrum.

Vindt de parketmagistraat dat er voldoende aanwijzingen zijn in het dossier en dat de zaak voldoende ernstig is, op basis van de observaties tijdens de voorlopige maatregel, dan zal hij in een tweede fase van de procedure de jongere (en zijn ouders) voor de jeugdrechtbank laten verschijnen. Zoniet zal hij seponeren. In dat geval houdt de voorlopige maatregel op en wordt het dossier gesloten.

Wanneer het parket de jongere wel degelijk voor de jeugdrechter laat verschijnen, kan de jeugdrechtbank één van de volgende jeugdbeschermingsmaatregelen nemen, met een wettelijk vastgelegde volgorde van voorkeur:

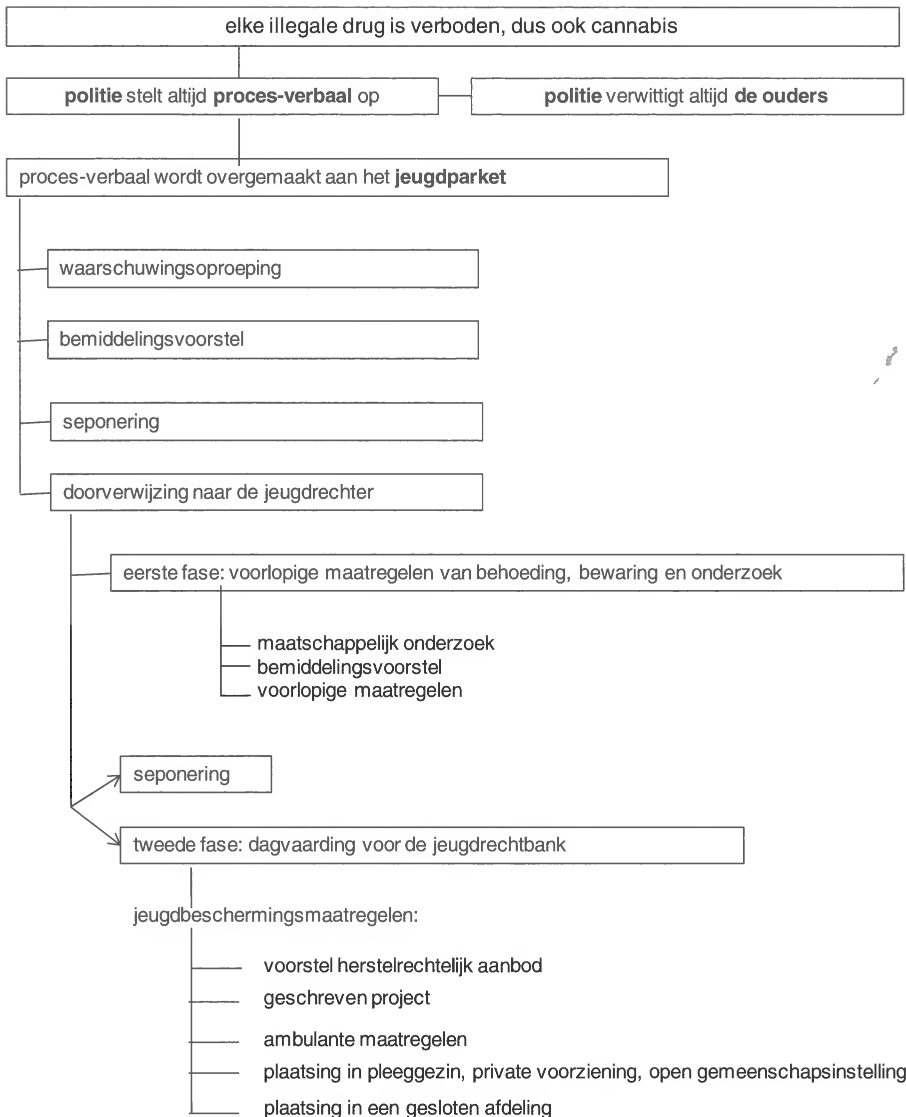
- **Voorstel herstelrechtelijk aanbod**
  Het herstelrechtelijk aanbod bestaat uit herstelbemiddeling (zie pagina 3) of herstelgericht groepsoverleg (hergo). Dit laatste is overleg tussen het slachtoffer, de jongere en andere personen die hen ondersteunen, samen met een onafhankelijk bemiddelaar.
  Er wordt getracht tot afspraken te komen die voor alle betrokkenen aanvaardbaar zijn en die tot doel hebben de gevolgen van het gepleegde feit te herstellen.
- **Geschreven project**
  In een geschreven project verwoordt de jongere welke verbintenissen hij wil opnemen om het misdrijf 'goed te maken'.

- **Ambulante maatregelen** (de jongere blijft in zijn oorspronkelijke leefomgeving):
  - berisping: dit is een vermaning door de jeugdrechtbank, waarna het dossier afgesloten wordt;
  - ondertoezichtstelling: de sociale dienst van de jeugdrechtbank krijgt de opdracht om de evolutie van de jongere verder op te volgen;
  - intensieve educatieve begeleiding;
  - prestatie van opvoedkundige aard en van algemeen nut, maximum 150 uren (ook gekend als gemeenschapsdienst); als deze goed wordt uitgevoerd, wordt het dossier afgesloten.
  - volgen van een ambulante behandeling bij een psychologische of psychiatrische dienst, bij een dienst voor seksuele opvoeding of bij een dienst die deskundig is op het gebied van alcohol- of drugverslaving.

- **Plaatsing** in pleeggezin, private voorziening, open gemeenschapsinstelling;
- **Plaatsing in een gesloten afdeling** van de gemeenschapsinstelling of de jeugdgevangenis van Everberg.

Deze maatregelen kunnen steeds worden gewijzigd, ingetrokken of verlengd, met bepaalde beperkingen wat betreft plaatsing in gesloten voorzieningen, en met uitzondering van de berisping en de gemeenschapsdienst, die 'aflopende' maatregelen zijn.
Uitzonderlijk kan de minderjarige, vanaf zestien jaar, uit handen worden gegeven. Dit betekent dat hij ofwel verwezen wordt naar een bijzondere kamer van de jeugdrechtbank, die het volwassen strafrecht mag toepassen, ofwel naar het hof van assisen, dat dan ook het strafrecht toepast.
Een levenslange gevangenisstraf kan niet voor feiten gepleegd tijdens de minderjarigheid.

Minderjarig en illegale drugs - ook cannabis

Meerderjarigen die cannabis bezitten en/of gebruiken

Sinds 2003 wordt er voor meerderjarigen een onderscheid gemaakt tussen cannabis en andere illegale drugs. Ben je als meerderjarige in het bezit van een kleine hoeveelheid cannabis voor persoonlijk gebruik, dan zal er - bij vaststelling van bezit - een vereenvoudigd proces-verbaal worden opgesteld, waarin onder andere worden opgenomen:

- plaats en datum van de feiten;
- aard van de feiten (type en hoeveelheid cannabis);
- je volledige identiteit;
- samenvatting van jouw versie van de feiten.

De politie mag de cannabis die je in bezit hebt in beslag nemen.
Verder word je nog eens herinnerd aan de norm: cannabis is verboden.

Cannabisbezit voor persoonlijk gebruik houdt in:

- maximum hoeveelheid van 3 gram;
- 1 geteelde vrouwelijke plant;
- cannabis onder andere vormen (olie, snoep,...) valt hier niet onder.

In volgende gevallen wordt er wel een volwaardig PV opgemaakt:

Als er verzwarende omstandigheden zijn:

- misdrijven gepleegd ten aanzien van minderjarigen, waaronder: cannabisgebruik of -verhandeling in aanwezigheid van minderjarigen, minderjarigen aanzetten tot cannabisbezit of -gebruik, ...;
- je bent lid van een vereniging die drugs levert;
- je veroorzaakt door cannabisgebruik bij anderen een ongeneeslijke ziekte, blijvende arbeidsongeschiktheid, verlies van een orgaan, zware verminking of de dood.

Als de openbare orde verstoord wordt:

- bezit in een strafinrichting of instelling voor jeugdbescherming;
- bezit in een school of gelijkaardige instelling of in hun onmiddellijke omgeving. Dit zijn plaatsen waar leerlingen zich verzamelen of elkaar ontmoeten (bijvoorbeeld aan een halte voor openbaar vervoer of in een park in de nabijheid van een school);
- ostentatief bezit in een openbare plaats of een plaats die toegankelijk is voor het publiek (bijvoorbeeld een ziekenhuis);

Het parket zal rekening houden met plaatselijke omstandigheden en kan een bijzondere richtlijn verspreiden naar aanleiding van massabijeenkomsten (bijvoorbeeld een festival).

In enkele uitzonderlijke gevallen, bijvoorbeeld wanneer je in een ander arrondissement woont dan datgene waar je betrapt wordt en wanneer je meerdere vrouwelijke cannabisplanten bezit.

Volgende zaken waren al verboden en blijven verboden:

- Cannabis verkopen of gratis uitdelen (dealen).
- Cannabis invoeren (bijvoorbeeld vanuit Nederland over de grens brengen).
- Rijden onder invloed van cannabis (zie pagina 17).

In al deze gevallen stelt de politie een volwaardig PV op en bezorgt dit aan het parket. Het parket legt de klemtoon op hulpverlening en niet op bestraffing[2].

Het parket beschikt over volgende mogelijkheden:

- Seponering
  Je zaak wordt zonder gevolg geklasseerd en je moet niet voor de rechtbank verschijnen. Je krijgt wel een waarschuwing van de politie en wordt eventueel doorverwezen naar de drughulpverlening.

- Minnelijke schikking
  Je betaalt op vraag van het parket een bepaalde geldsom, waardoor je niet voor de rechtbank moet verschijnen. Door de betaling vervalt de strafvordering. Er is geen vervolging meer mogelijk voor dat feit en er komt ook niets op je strafblad.

- Pretoriaanse probatie
  Je dossier wordt zonder gevolg geklasseerd mits je aan bepaalde voorwaarden voldoet (bijvoorbeeld hulpverlening opzoeken). Als je aan de voorwaarden voldoet, blijft de zaak zonder gevolg. Als je ze niet naleeft, is het mogelijk dat je alsnog voor de rechter moet verschijnen.

- Doorverwijzing naar de correctionele rechtbank
  De correctionele rechtbank blijft bevoegd voor de bestraffing van cannabisbezit voor persoonlijk gebruik, ook al is sinds de wetswijziging de correctionele straf vervangen door een minder zware politionele straf (gelijkaardig aan de straffen voor openbare dronkenschap).

[2] In 2003 zou in elk gerechtelijk arrondissement een 'case manager justitie' aangesteld worden om een lijst met 'therapeutisch adviseurs' samen te stellen om de doorverwijzing naar de hulpverlening te coördineren. Tot op heden (december 2012) werd deze maatregel nog niet gerealiseerd.

Er worden vier **politionele straffen** onderscheiden:

- geldboete van 15 tot 25 euro voor een eerste overtreding;
- geldboete van 26 tot 50 euro in geval van herhaling binnen een jaar na de eerste overtreding;
- gevangenisstraf van 8 dagen tot 1 maand en een geldboete van 50 tot 100 euro in geval van een nieuwe herhaling binnen een jaar na de tweede veroordeling;
- gevangenisstraf van 3 maanden tot 1 jaar en/of een geldboete van 1.000 tot 100.000 euro bij openbare overlast.

Noot: alle bedragen moeten in realiteit vermenigvuldigd worden met zes.

Gaan inbreuken op de drugwetgeving gepaard met verzwarende omstandigheden, dan blijven de correctionele straffen van de wet van 24 februari 1921 volledig van toepassing: geldboete en/of gevangenisstraf.

Bij invoer, vervaardiging, vervoer en aanschaf van drugs (dus ook cannabis) geldt een strafverzwaring. De rechtbank moet in zo'n geval steeds een geldboete én een gevangenisstraf uitspreken. Voor de wijziging van 2003 had de rechter de keuze om enkel een geldboete of een gevangenisstraf of beide uit te spreken.

Meerderjarig en cannabis

cannabis is verboden, maar aan bezit voor persoonlijk gebruik wordt de laagste vervolgingsprioriteit gegeven

- geen verzwarende omstandigheden
- geen verstoring van de openbare orde

vereenvoudigd proces-verbaal

- verzwarende omstandigheden
- verstoring van de openbare orde

politie stelt altijd proces-verbaal op

procesverbaal wordt overgemaakt aan het **parket**

seponering

minnelijke schikking

pretoriaanse probatie

correctionele rechtbank

- geldboete
- geldboete en gevangenisstraf

Meerderjarigen die andere illegale drugs bezitten en/of gebruiken

Voor het bezit en/of het gebruik van andere illegale drugs dan cannabis wordt er altijd een PV opgemaakt en doorgestuurd naar het parket.
Bij het parket kan de procureur dezelfde maatregelen treffen als diegene die hierboven beschreven werden voor cannabisbezit en/of -gebruik, namelijk seponering, minnelijke schikking, pretoriaanse probatie en doorverwijzing naar de correctionele rechtbank (zie pagina 7).
De klemtoon ligt op hulpverlening en niet op bestraffing. Hier is er geen verschil met overtredingen in verband met cannabis die door het parket worden onderzocht.

Als de zaak door het parket toch wordt doorverwezen naar de correctionele rechtbank, is er wél een verschil: waar er voor cannabis minder zware politionele straffen mogelijk zijn, gelden voor andere illegale drugs enkel de correctionele straffen uit de wet van 24 februari 1921.

De correctionele rechtbank kan volgende maatregelen nemen:

- De algemene regel is dat je voor drugzaken een **gevangenisstraf** tussen drie maanden en vijf jaar en een **geldboete** tussen 1.000 en 100.000 euro kan krijgen (vermenigvuldigd met 6).
  De wet bepaalt dus een minimum- en een maximumstraf, waartussen de rechter de straf kan bepalen. Zo kan de straf aangepast worden aan de situatie van de persoon en aan de gepleegde feiten. De rechtbank kan rekening houden met verzwarende omstandigheden (zie pagina 8).
  Wanneer er daarentegen verzachtende omstandigheden zijn, kan de rechtbank een lichtere straf uitspreken. Ze kan bijvoorbeeld een deel van de gevangenisstraf of boete voorwaardelijk uitspreken.
  Bijvoorbeeld: van een geldboete van 5.000 euro moet je slechts 500 euro betalen. Zolang je gedurende een opgelegde proefperiode (maximum vijf jaar) op het rechte pad blijft, moet je de rest van de boete niet betalen.

- Naast een gevangenisstraf en een geldboete, kan de rechtbank ook alle zaken die verband houden met de inbreuk en die in beslag genomen werden, **verbeurdverklaren**. De drugwetgeving maakt dit ook mogelijk wanneer ze geen eigendom zijn van de betichte.
  Bijvoorbeeld: de auto van een vriend waarmee drugs vervoerd werden, of geld dat verdiend werd met dealen.

- De rechtbank kan de straf eveneens opschorten of uitstellen, al dan niet onder bepaalde voorwaarden. Als er voorwaarden worden opgelegd, heet dat probatie-opschorting of probatie-uitstel. Bij probatie-opschorting wordt geen straf uitgesproken zolang je je aan de voorwaarden houdt; bij probatie-uitstel wordt er wel een straf uitgesproken, maar wordt ze niet uitgevoerd als je de voorwaarden naleeft. Bij probatie-opschorting komt er geen vermelding op je strafblad, bij een probatie-uitstel komt de veroordeling er wel op te staan.

De voorwaarden kunnen bijvoorbeeld zijn: geregeld een centrum voor hulpverlening opzoeken, niet omgaan met druggebruikers, geen alcohol en andere drugs gebruiken, een vormingscursus over drugs volgen.
De rechter heeft ook de mogelijkheid om een 'autonome werkstraf' op te leggen. Dit is een straf waarbij je verplicht wordt om een aantal uren te werken ten bate van de gemeenschap.

Na de uitspraak door de rechter is het de probatiecommissie die er samen met de justitieassistent op toeziet dat je de opgelegde voorwaarden naleeft of de werkstraf uitvoert.

Hou je je niet aan de voorwaarden, dan kan de probatiecommissie aan het parket vragen om de zaak opnieuw voor de rechtbank te brengen. De rechtbank kan je dan tot een effectieve straf/boete veroordelen of opnieuw een probatiemaatregel opleggen met aangepaste voorwaarden.
Belangrijk om weten is dat probatiemaatregelen veel gebruikt worden bij inbreuken op de drugwet. Deze gunst kan je als druggebruiker steeds toegekend worden, ook al voldoe je normaal niet aan de wettelijke voorwaarden.

Meerderjarig en illegale drugs

andere illegale drugs dan cannabis zijn verboden, maar aan bezit voor persoonlijk gebruik wordt de laatste vervolgingsprioriteit gegeven

politie stelt altijd proces-verbaal op

proces-verbaal wordt overgemaakt aan het **parket**

- seponering
- minnelijke schikking
- pretoriaanse probatie
- correctionele rechtbank
  - geldboete en gevangenisstraf
  - verbeurdverklaring
  - opschorting of uitstel gedeeltelijk voorwaardelijk

Wat zegt de wet over de ouders?

- **Moeten ouders mee opdraaien?**

Is je kind minderjarig, dan ben je als ouder burgerrechtelijk aansprakelijk. Je moet dus instaan voor de schade die door je minderjarig kind veroorzaakt wordt. Sommige druggebruikende jongeren stelen om drugs te kunnen betalen. Anderen plegen geweld terwijl ze drugs genomen hebben. Als deze feiten aan het licht komen, kan je als ouder aangesproken worden om de schade te vergoeden.

Zelfs als de kinderen **meerderjarig** zijn, kan je als ouder juridische gevolgen van hun druggebruik dragen. Volgens de drugwet kan alles wat gebruikt werd bij een misdrijf (bijvoorbeeld de auto van vader) in beslag genomen worden en eventueel openbaar verkocht worden, ook al is de dader niet de eigenaar ervan. Bovendien kan, indien boetes of schulden niet betaald worden, beslag gelegd worden op de inboedel van de ouders. Dat kan echter enkel als je kind nog thuis gedomicilieerd is en je als ouder niet kan aantonen (aan de hand van aankoopbewijzen) dat de goederen jouw eigendom zijn.

- **Worden ouders betrokken bij het onderzoek?**

Is je kind minderjarig, dan word je als ouder altijd verwittigd. Wanneer het parket tot vervolging beslist, word je gedagvaard om samen met je kind voor de jeugdrechter te verschijnen (zie pagina 3-4).

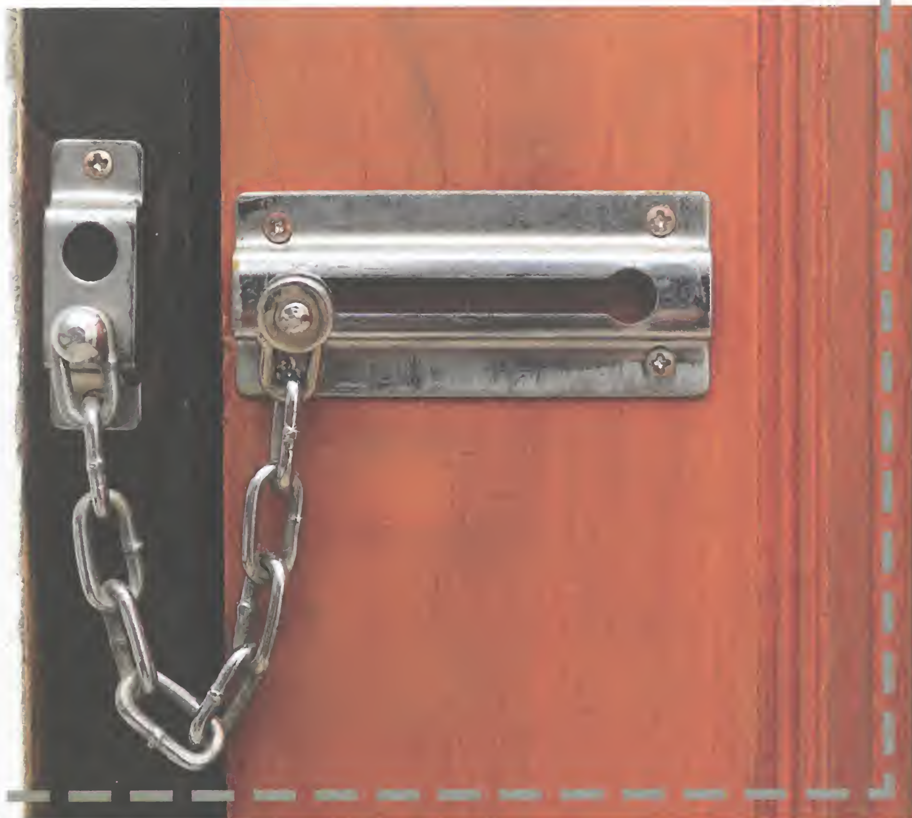
Bij **meerderjarigen** is het niet vanzelfsprekend dat je als ouders bij het onderzoek betrokken worden. Wanneer je door de politie wordt opgepakt kan het, als het dat zelf wil, altijd vragen om als meerderjarig kind de ouders te verwittigen. Indien dit het onderzoek niet kan schaden, zal men dit meestal wel doen. Dat de ouders niet bij het onderzoek betrokken worden, betekent nog niet dat je als ouder van de hele zaak niets zal afweten. Als je meerderjarig kind bijvoorbeeld nog thuis woont, kan een brief van het parket in de bus of de politie die thuis aanbelt, al heel wat vragen oproepen.

Mag de politie me fouilleren?

De wet zegt duidelijk wat wel en wat niet mag bij fouillering. Er bestaan verschillende soorten fouillering. De volgende komen het vaakst voor:

- De **veiligheidsfouillering**: een oppervlakkige en vluchtige betasting van lichaam en kleding en controle van de bagage. Bij een veiligheidsfouillering mag je niet langer dan één uur opgehouden worden. Zo'n fouillering kan:
  - als er bij een identiteitscontrole aanwijzingen zijn dat je een wapen of ander gevaarlijk voorwerp op zak hebt;
  - als er gevaar is voor de openbare orde (bijvoorbeeld bij een voetbalwedstrijd, een festival of in een rechtszaal);
  - als je aangehouden wordt.
- De meer grondige **gerechtelijke fouillering**. Dit kan als je gerechtelijk bent aangehouden of als je bewijsmateriaal van een misdrijf op zak zou kunnen hebben.
- De **fouillering op het lichaam**. Dat kan enkel als je in de cel wordt opgesloten. De bedoeling is voorwerpen of stoffen te zoeken die gevaarlijk zijn voor jezelf, voor anderen of die je zouden kunnen helpen bij een ontsnapping.

Mag de politie een huiszoeking doen?

Er zijn verschillende soorten huiszoekingen:

- **De huiszoeking met toestemming**
  Dat betekent dat je als huurder of eigenaar van de woning de schriftelijke toestemming geeft aan de politie om je woning te betreden. Pas nadat je die toestemming hebt ondertekend, kan de politie met de eigenlijke huiszoeking beginnen. Vanaf dat ogenblik kan men je woning doorzoeken en alles wat als bewijsmateriaal kan dienen, in beslag nemen.
  Aangezien je zelf de toestemming geeft, kan zo'n huiszoeking dag en nacht gebeuren. Hoewel je het recht hebt om de huiszoeking te weigeren, zal dat in de praktijk niet echt goed overkomen.
  Het kan de politie de indruk geven dat je iets te verbergen hebt. In dat geval zal ze proberen zo snel mogelijk een huiszoeking met een bevel van de onderzoeksrechter uit te voeren.

- **De huiszoeking op bevel van de onderzoeksrechter**
  Zo'n bevel betekent dat, ondanks je eventuele verzet als huurder of eigenaar, de huiszoeking toch mag plaatsvinden. Als er niemand thuis is, mag de politie een slotenmaker oproepen.
  Een huiszoeking op bevel kan enkel tussen vijf uur 's ochtends en negen uur 's avonds. Bij een huiszoeking op bevel kan de politie enkel zaken in beslag nemen die verband houden met het misdrijf waarvoor het bevel werd afgeleverd.
  Bijvoorbeeld: de onderzoeksrechter geeft een huiszoekingsbevel voor inbreuken op de drugwetgeving. De politie mag dan enkel zaken opsporen die daarmee te maken hebben. Ze mag bijvoorbeeld niet op zoek gaan naar gestolen voorwerpen. Als de politie tijdens de huiszoeking bij toeval gestolen voorwerpen zou vinden, dan moet ze daarvan een nieuw proces-verbaal opmaken.

- **De huiszoeking op grond van artikel 6 bis van de drugwet**
  Dit artikel bepaalt dat de politie te allen tijde (dus ook 's nachts) zonder toestemming van de bewoner mag binnengaan in plaatsen waarvan ze ernstige vermoedens heeft dat er drugs opgeslagen liggen, dat er drugs vervaardigd, bereid of bewaard worden of dat er drugs gebruikt worden in aanwezigheid van minderjarigen. Vooraleer de politie zich op artikel 6 bis beroept, zal ze al heel wat informatie hebben verzameld door verklaringen van personen en door de plaats of de woning in de gaten te houden.

Mag de politie een bloedstaal of urinestaal vragen?

OPGELET: op dit vlak verschilt de algemene drugwetgeving van de verkeerswet! Drugs in het verkeer komen op de volgende bladzijde aan bod.

Het nemen van een **urinestaal** is in het kader van de drugwetgeving **niet wettelijk geregeld** en komt ook niet zoveel voor. Indien men een urinestaal wil nemen, kan dit enkel mits voorafgaandelijke en schriftelijke toestemming. Urinestalen worden bijvoorbeeld wel eens genomen bij controles in het uitgaansleven. De politie zal je dan op voorhand een schriftelijke toestemming laten ondertekenen. In principe kan je de urinetest weigeren, maar in realiteit kan dat natuurlijk overkomen alsof je iets te verbergen hebt.
Een positief urinestaal is enkel een bewijs dat je recent drugs gebruikt hebt.
Op basis daarvan alleen zal men je meestal niet kunnen vervolgen. Daarvoor moet men kunnen bewijzen dat je drugs in je bezit hebt. Het kan voor het parket echter wel een aanleiding zijn om je van nabij te volgen en je zo nodig door te verwijzen naar de hulpverlening.
Ook het nemen van een **bloedstaal** is in het kader van de drugwetgeving niet wettelijk geregeld. Het komt ook weinig voor. Indien men het toch zou willen doen, kan alleen een geneesheer dit uitvoeren.

Wat zijn de regels over drugs in het verkeer?

In de verkeerswetgeving is het nemen van een urine- en bloedstaal wel wettelijk geregeld. De politie voert controles uit op het rijden onder invloed van illegale drugs. Een controle verloopt als volgt:

- De politie overloopt een gestandaardiseerde **checklist om op basis van iemands uiterlijk** en gedrag na te gaan of er tekenen zijn van recent gebruik van illegale stoffen.
- Indien uit de checklist blijkt dat minimum drie uiterlijke tekenen van recent druggebruik waargenomen worden, wordt overgegaan tot een speekseltest. Worden geen drie uiterlijke tekenen van recent druggebruik vastgesteld, dan kan men zijn weg verderzetten, tenzij er tekenen van dronkenschap zijn.
- Bij een positieve speekseltest krijg je een onmiddellijk rijverbod van twaalf uur (het rijbewijs wordt ingehouden en men moet het voertuig ter plaatse achterlaten) of kan de procureur des Konings het rijbewijs voor vijftien dagen laten intrekken (deze maatregel kan ten hoogste tweemaal met drie maanden verlengd worden).
- Er volgt ook een **speeksel- of bloedanalyse** in een labo. Bevestigt de speeksel- of bloedanalyse het positieve resultaat van de speekseltest, dan volgt de bestraffing.

Bij overtreding voorziet de wet een geldboete van 200 tot 2.000 euro. Dit bedrag moet vermenigvuldigd worden met zes, wat betekent dat de boete in de praktijk van 1.200 tot 12.000 euro kan bedragen. Je kan een mogelijk rijverbod van minimum acht dagen tot maximum vijf jaar opgelegd krijgen. Bij herhaling binnen de drie jaar volgen zwaardere straffen, inclusief een mogelijke gevangenisstraf en een verval van het recht tot sturen.

Nog enkele belangrijke opmerkingen:

- Indien je in overtreding bent en minder dan twee jaar je rijbewijs B beschikt, krijg je automatisch een rijverbod opgelegd en moet je opnieuw een rijexamen afleggen.
- Iemand aanzetten tot rijden onder invloed of een voertuig ter beschikking stellen aan iemand onder invloed is eveneens strafbaar.
- Als de speekseltest en de speeksel- of bloedanalyse positief zijn, moet je zelf de kosten van die tests betalen.
- Je mag de tests weigeren om medische redenen. Er zal dan een arts opgeroepen worden om dit te controleren. Blijkt je weigering ongegrond, dan zal je de kosten voor het oproepen van de dokter moeten betalen.

Noot: de procedure voorziet in een speekselanalyse, maar omdat de wetgeving nog niet aangepast is voor de speekselanalyse in het labo, wordt momenteel (najaar 2012) nog steeds de bloedanalyse gebruikt. Op termijn zal de speekselanalyse de bloedanalyse vervangen.

Voor alle vragen over drank, drugs, pillen en gokken.

Blijf je nog ziten met vragen? De DrugLijn is er voor jou. Je kunt bij ons terecht voor concrete informatie, een eerste advies en/of adressen voor hulp en preventie. We kunnen je geen bindend juridisch advies geven, maar staan open voor je verhaal, zonder te oordelen of te veroordelen.
Anonimiteit, objectiviteit en vertrouwen staan voor ons centraal. De DrugLijn werkt onafhankelijk van de politie en het gerecht.

Contacteer De DrugLijn

Voor alle vragen over drank, drugs, pillen en gokken.
Voor informatie, een eerste advies of voor adressen voor hulp en preventie.
Anoniem, objectief en zonder te oordelen of veroordelen.

Bel 078 15 10 20
- ma-vr: 10-20 u. (niet op feestdagen)
- vanaf een vast toestel bel je aan voordeeltarief

Neem contact via www.druglijn.be
- stel je vraag via mail, Skype of chat
- je krijgt steeds een antwoord op maat

de druglijn
078 15 10 20
www.druglijn.be